

Водич за организирање фокус групи

Во рамки на проектот: Фискална децентрализација за подобар регионален развој на граѓанското општество

Април, 2017

Содржина

Вовед.....	3
Идентификување на целта на истражувањето	3
Донесување одлука дали интервјуирањето фокус групи е соодветен метод.....	4
Осмислување на нацрт на истражувањето на фокус групите и идентификување на учесници	4
Предвидување на проблеми.....	6
Подготовка на прашања	6
Поединечни извештаи и анализирање на резултатите од фокус групите	7
Анекс 1.....	8

Вовед

Со цел да се олесни организирањето на фокус групите а да се избегне добивање некавалитетни и непотребни информации, користиме шаблон по кој се водиме.

Процесот на планирање се состои од следните чекори:

1. Идентификување на целта на истражувањето
2. Донесување одлука дали интервјуирањето фокус групи е соодветен метод
3. Осмислување на нацрт на истражувањето на фокус групите и идентификување на учесници
4. Предвидување проблеми
5. Подготовка на прашања
6. Поединечен извештај за секоја фокус група
7. Анализирање на резултатите од фокус групите

Идентификување на целта на истражувањето

Првиот чекор од процесот на планирање опфаќа неколку клучни прашања за кои треба да дадеме одговор.

Кој проблем ќе се истражува?

- Нерамномерен степен на развој на граѓанското општество на регионално ниво во Македонија

Зошто се донела одлуката за спроведување на истражувањето?

- Да се открие спектарот на идеи како и да се манифестира синергија што не ја поседуваат самите поединци во насока на откривање на факторите кои влијаат врз степенот на регионален развој. Дополнително, фокус групите ќе ги надополнат и појаснат веќе прибраните квантитативни податоци.

Која е целта на истражувањето?

- Идентификување на два до три клучни фактори кои влијаат на регионалниот развој на граѓанското општество, и кои ќе бидат предмет на дополнителна анализа.

За што ќе послужат собраните информации?

- Информациите ќе послужат како надополнување на наодите од директните интервјуа, поточно за фидбек на анализата во однос на степенот на соработка и активностите за децентрализирани акции и иницијативи на локалните грасрут организации од кои се очекува да произлезат дополнителни две до три длабински истражувања кои бараат посебно внимание.

Донесување одлука дали интервјуирањето фокус групи е соодветен метод

Интервјуата со фокус групите може да се користат кога:

Сакаме да го откриеме спектарот на идеи или чувства што ги имаат луѓето за нешто	☒
Сакаме да ги разбереме разликите во перспективите меѓу групите или категориите луѓе	☒
Целта е откривање на факторите што влијаат на мислењата, однесувањето или на мотивацијата	☒
Сакаме идеите да потекнат од групата	☒
Сакаме прелиминарни проверки на идеи, материјали, планови или политики	☒
Истражувачот има потреба од информации за да осмисли опсежно квантитативно истражување	☒
Истражувачот има потреба од информации што ќе му помогнат за разјаснување на веќе прибраните квантитативни податоци	☒

Осмислување на нацрт на истражувањето на фокус групите и идентификување на учесници

Ова истражување вклучува повеќе слоеви кое опфаќа географски области како еден слој и различни типови учесници. Ваквиот нацрт ни овозможува да се прават споредби меѓу секој слој во нацртот т.е. може да се прават споредби врз основа на географски региони и меѓу типовите учесници.

8 плански региони и два типа на учесници (1. Здруженија на граѓани и фондации и 2. Центри за рамномерен регионален развој)

Слој 1 (Вардарски регион)

1. Здруженија на граѓани и фондации
2. Центар за рамномерен регионален развој на Вардарски плански регион

Слој 2 (Источен регион)

1. Здруженија на граѓани и фондации
2. Центар за рамномерен регионален развој на Источен плански регион

Слој 3 (Југоисточен регион)

1. Здруженија на граѓани и фондации
2. Центар за рамномерен регионален развој на Југоисточен плански регион

Слој 4 (Југозападен регион)

1. Здруженија на граѓани и фондации
2. Центар за рамномерен регионален развој на Југозападен плански регион

Слој 5 (Пелагониски регион)

1. Здруженија на граѓани и фондации
2. Центар за рамномерен регионален развој на Пелагониски плански регион

Слој 6 (Полошки регион)

1. Здруженија на граѓани и фондации
2. Центар за рамномерен регионален развој на Полошки плански регион

Слој 7 (Североисточен регион)

1. Здруженија на граѓани и фондации
2. Центар за рамномерен регионален развој на Североисточен плански регион

Слој 8 (Скопски регион)

1. Здруженија на граѓани и фондации
2. Центар за рамномерен регионален развој на Скопски плански регион

Регрутирањето на учесниците вклучува одредување кои типови луѓе може да ни ги дадат потребните информации и одредување на бројот на групите со кои треба да се работи.

Се предвидуваат вкупно 9 фокус групи од кои 8 наменети за граѓанските организации, по една фокус група во секој регион. Дополнително Центрите за рамномерен регионален развој ќе бидат вклучени во една посебна фокус група.

За првиот тип на учесници, граѓанските организации треба да ги поседуваат следните карактеристики:

- Да се регистрирани како Здружение на граѓани и фондации
- Седиштето на организацијата да биде во една од општините во регионот каде ќе се спроведува фокус групата
- Активно да работат или пак да имаат спроведено активности во минатата година

За вториот тип на учесници, лицата кои ќе присуствуваат од Центрите за PPP треба да се оние кои ги подготвуваат регионалните развојни програми и/или регионалната стратегија за иновации.

Големината на фокус групите ќе се движи од 5-7 учесници со исклучок на последната фокус група наменета за Центрите за PPP која ќе брои вкупно 8 учесници согласно 8 те Центри.

Предвидување на проблеми

Како прв предизвик со кој може да се соочи модераторот е пронаоѓање на луѓе кои ќе се согласат да учествуваат, а потоа истите тие луѓе да не се појават во фокус групите.

Како втор предизвик со кој може да се соочи модераторот е да не може да се справи со доминантните говорници кои не оставаат простор на останатите и се губи значително време.

Понатаму, не вклучување на учесниците/пасивни учесници кои дополнително го отежнуваат процесот на ефикасно и ефективно спроведување на фокус групата како и постоење на лични напади – спротивставување на тоа што кажува некој од другите учесници.

Подготовка на прашања¹

Се водиме согласно карактеристиките на добрите прашања во фокус групите:

- Поттикнуваат разговор
- Содржат зборови што би ги користеле учесниците во разговорот за темата
- Разбирливи се
- Се од отворен тип

---

¹ Види Анекс 1

- Вклучуваат јасни, добро осмислени насоки.

Користиме низа на прашања наместо водич на теми бидејќи на тој начин се овозможува конзистентност во испитувањето, а како резултат на тоа ја подобрува анализата.

Вклучуваме 5 категории на прашања за полесен пристап и логички тек.

1. Почетно прашање
2. Воведни прашања
3. Преодни прашања
4. Клучни прашања
5. Завршни прашања

Поединечни извештаи и анализирање на резултатите од фокус групите

Поединечните извештаи за секоја фокус група ги пишува истражувачот со цел олеснување и структурирање на информациите за секој слој засебно кои треба да послужат во пишување на анализата.

Анализирањето на резултатите од фокус групите ги зема предвид поединечните извештаи како и записникот од самата фокус група. Оваа анализа ќе придонесе за подобро разбирање на факторите кои влијаат на регионалниот развој на граѓанското општество, а ќе отвори дополнителни теми кои бараат посебно внимание и подлабинско истражување.

Анекс 1

Прашања за првиот тип на учесници – Здруженија на граѓани и фондации

Почетно прашање	Кажете ни го Вашето име, од која ГО доаѓате и колку време сте постои вашата организација?
Воведно прашање	Според Вас, колку е развиен граѓанскиот сектор во вашиот регион? <i>Дали преземате активности за решавање на актуелните општествени проблеми?</i>
Преодно прашање	Дали иако сте со седиште во вашата општина, делувате на регионално ниво во рамки на Македонија? Доколку не, кои се препреките со кои се соочувате за да делувате регионално?
Клучни прашања	Кои се вашите извори на финансирање и кои се причините зошто се финансирате токму од нив?
	Како би го опишале капацитетот на вашата организација? <i>Според Вас, колку капацитетот на вашата организација може да придонесе кон развојот на граѓанското општество?</i>
	Според вас, колку познавањето кое го имаат лицата во вашата организација за работа на компјутер, вклучително алатките за пребарување на интернет, влијае врз нејзиниот развој? <i>Според вас, колку познавањето на англискиот јазик кое го имаат лицата во вашата организација влијае врз нејзиниот развој?</i>
	Како би го опишале односот на руралните општини кон граѓанското општество? <i>Според вас, колку придонесуваат руралните општини во развојот на граѓанското општество?</i>
	Дали ви е познат буџетскиот процес кај ЕЛС за можноста од интеракција, партиципирање и мониторирање на буџетот и дали ЕЛС ве контактира за учество? Доколку не, кои се причините?
	Дали имате искуство, кога ваши предлози биле прифатени во стратешки документи (буџет, стратегии)?
	Наведете пример кога вие сте влијаеле врз креирање на локални политики но тоа било неуспешно и кои се причините?
	Колку сте запознаени со работата на Центарот за PPP и каква е вашата соработка со него? На кој начин може да се подобри соработката?
	Дали имате соработка со бизнис секторот и дали преземате нешто за да ја подобрите (финансиска, логистичка, проектна)?
	Колку е повисока стапката на невработеност во регионот, толку се пониски трансферите од ЕЛС кон ГО. Според вас, кое е најдоброто решение да се надмине овој проблем доколку го имаме бизнис секторот на располагање? (промена на некоја локална или национална даночна политика)
Ако имате можност да влијаете врз подобрување на регионалниот развој на граѓанското општество, на кој начин и за што би било тоа?	
Завршно прашање	Дали има нешто што пропуштивме, нешто што сакавте да кажете но немавте можност?